

“OTEL QUŞU”NUN ETİRAFI

(Hekayə)

İsxan İsxanlı

Telefonum zəng çaldı. Moskvalı bir rus dostum idi:

Tbilisiyə üç günlüyə konfransa gəlmişəm. Bu gün son günümüdür. Çoxdandır, Bakıda olmamışam, deyirlər, Bakı çox gözəlləşib. İstəyirəm, gəlib bir-iki gün orda qalım, sonra da Moskvaya. Etiraz etmirsən ki?

Səni görməyimə çox şad olaram, dostum. Yəqin ki, İrina da sənirlədir. Otağınızı hazırlayıram.

– Yox, yox, tək gəlmişəm. Bilirsən, dostum, səninlə görüşmədiyimiz müddətdə başıma çox şeylər gəlib, İrina ilə ayrılmışam.

– Sən nə danışırsan, Viktor?

– Hə, dostum, hə. Gələndə hamıyı danışıram. Sabah səhər 11:50-də reys var, bilet alıram.

– Gözləyirəm. Qarşılayacam.

– Sağ ol, dostum. Hələlik.

Viktorla Ryazanda bir elmi konfransda tanış olmuşduq. Özü Moskvada yaşayırdı, Moskva Dövlət Universitetinin Dünya ədəbiyyatı kafedrasının professoru idi. Məndən 20 yaş cavan olmasına baxmayaraq, elə ilk gündən aramızda səmimi dostluq münasibətləri yaranmışdı. Beş-altı il olardı ki, evlənmişdi. Orenburqdan olan arvadı İrina həddindən artıq gözəl, xoşsifət, səmimi bir xanım idi. Viktorun 10 yaş cavan idi. İki il əvvəl mən Moskvada olanda evlərinə dəvət etmişdilər. Biz həmişə qonaqpərvərliyimizlə fəxr edirik, həqiqəti deyim ki, Viktor və İrina qonaqpərvərlikdə bizdən qəti geridə qalmırdılar. Məni o qədər səmimiyyətlə qarşılayıb yola salmışdılar ki, bu günə kimi özümü onlara borclu hesab edirəm. Bir neçə dəfə Bakıya dəvət etsəm də, gələ bilməmişdilər. İndi onlarla görüşmək imkanı yaranmışdı. Amma İrinanın olmayacağı məni əməlli-başlı kədərləndirdi. Beynimdən çıxarda bilmirdim, necə oldu ki, ayrıldılar, axı bir-birlərini çox sevirdilər. Məni evlərində qonaq etdikləri gün İrinanın dediyi bir tost heç vaxt yadımdan çıxmaz: “Dünya çox qərribə yerdir. Uşaqlıqdan bir yerdə olduğun, hər xasiyyətinə bələd olduğun, sonradan da səni dəlicəsinə sevən birinə, heç “uf” demədən, “yox” deyirsən, lakin ilk dəfə gördüyün, heç əməlli-başlı tanımadığın, üstəlik, xüsusi zahiri görkəmi ilə də seçilməyən birinin (o, Viktora baxıb gülümsündü) yanına düşüb Orenburqdan Moskvaya gəlsən, ona qulluq etməyi özünə borc bilirsən, onun üçün gülürsən, onun üçün ağlayırsan – bir sözlə, onun üçün yaşayırsan. Qərribə deyilmi? Ya, bəlkə, o heç Orenburqa

gəlməsəydi? Sən ona rast gəlməsəydin, onda nə olardı, nə baş verərdi? Yox, yox, görünür, taleyin qədəri belə imiş – o, mütləq Orenburqa gəlməliydi, mən də mütləq onu görməliydim. Viktor, mən səni sevirəm. Bax, bakılı dostumuzun yanında söz verirəm, mənə səndən yalnız ölüm ayıra bilər”.

Viktor ayağa qalxıb ona yaxınlaşdı: “Bağışla, mənim cənnət quşum, həyatımda ilk dəfə sərinlə razılaşmayacam. Bizi ölüm də ayıra bilməz, çünki mən sənə yaşaya bilmərəm, yaqın ki, sən də mənə. Ölsək də, bir yerdə ölək. Bu, taleyin bizə ən yaxşı hədiyyəsi olar”. Hamı əl çaldı, “Qorka, qorka” – deyə qışqırdı. Sevgililər bir-birinə sarıldılar.

Oxucum! Səni çox intizarda saxlamamaq üçün sözü verirəm Viktora:

“Yağışlı bir gün idi. Kabinetimdə oturmuşdum. Qapı açıldı. İçəri girən İrina idi – gözlərimə inanmadım, İrina birinci dəfə idi, mənim iş yerimə gəlirdi. Üstəlik, son bir neçə gün biz küsüldü idik. Əslində, heç bir günahı olmadan İrinanın xətrinə dəymişdim, ancaq özüm də iradə tapıb ondan üzr istəyə bilmirdim, düzü, üzr istəməyi qüruruma sığışdırmırdım. Amma qadın ürəyi başqa dünyadır, üstəlik, səni sevən bir qadın ürəyi, o dözə bilməmişdi. İrinanın gəlişindən çox sevinmişdim. Son bir iki gündə onu haqsız yerə incitdiyimi qəbul etmişdim və həmin gün ondan üzr istəməyə hazırlaşmışdım. Ayağa qalxdım, onu qucaqlayıb bağrıma basdım, həyəcədən gözlərim yaşarmışdı, sakit səsle: Məni bağışla – dedim. İrina da: Sən də məni bağışla, qoy bu bizim son küsülmüyükümüz olsun, – deyə başını sinəmə qoydu. Bir anın içində hər şey unuduldu.

Birdən İrina: Məni bir romantik yerə dəvət et, – deyib, düz gözlərimin içinə baxdı. İrinanın gəlişi məni elə sevindirmişdi ki, onun xahişinə biganə qala bilməzdim: İstəyirsən, səni şəhərin ən yaxşı otellərindən birinə aparım – dedim. İrina: Mən hələ heç vaxt Moskva otellərində olmamışam, sən bilirsən, hara istəyirsən, ora da gedək – dedi. Biz Olimpik Moskva Azimut Otelə gəldik, otelin ən yuxarı mərtəbələrindən birində restoranda yeyib-ıçdıq, kefirmiz yerində idi. İrina: Bəlkə, evə getməyə, bu gecə burda qalaq – deyə gözlərini mənə dikdi. Bu təklif ürəyimdən olmasa da, İrinanın xətrinə dəymək istəmədim. Otelə şahənə bir gecə keçirdik. Sonralar biz bir neçə dəfə yenə həmin otelə gedib, orda gecələdik. Nə oldusa, elə bundan sonra oldu...

Vaqavaya biraylıq ezamiyyətə getmişdim. Qayıdandan sonra hiss edirdim ki, İrina dəyişib; səksəkəli olmuşdu, mənimlə söhbət edərkən belə gözləri yol çəkirdi. Şübhələr içimi didirdi, onu izləməyə başladım. Gördüklərimin şokundan hələ də ayılmamışam. İrina bizim getdiyimiz həmin oteldə... o, həmin oteldə fahişəlik edirdi. Mənim cənnət quşum indi bir otel quşuna çevrilmişdi. O gün onu otelə aparmaqla, mən özüm öz həyatımı məhv etmişdim. Deyirlər, qadın quş kimidir – ovucunda möhkəm sıxsan, boğulub ölər, ovucunu bir az boş tutsan, uçub gedər. Uçub getdi mənim cənnət quşum, qoruya bilmədim mən səadətini.

– Axı bu necə ola bilərdi, Viktor? İrina necə o yola düşə bilərdi?

– Açıq, bu haqda heç maraqlanmadım da. Artıq nə mənası var idi ki, baş verənlər baş vermişdi.

– Bəs sonra?

– Sonra da... sonra da ayrıldıq. Bir ildir ki boşanmışıq.

Viktor özünü tox tutmağa çalışsa da, hiss edirdim ki, o, mənəvi əziyyət çəkir. Ona ürək-dirək vermək üçün əlimi kürəyinə vurdum. Buna bənd imiş kimi, doluxsundu, nə qədər çalışsa da, göz yaşlarına hakim ola bilmədi, hönkürərək yenə pıçıldadı: “Uçub getdi mənim cənnət quşum, qoruya bilmədim mən səadətini”.

Gecədən xeyli keçmişdi. Biz yatmağa getdik. Viktor iki gün Bakıda qaldıqdan sonra onu Moskvaya yola saldım.

Bu hadisədən üç il keçmişdi. Moskvaya konfransa dəvət olunmuşdum. Həmin vaxt xarici səfərdə olduğu üçün Viktorla görüşə bilmədim. Ürəyimdə bir nisgil qalmaqda idi – axı Viktoru bu qədər sev-

diyi halda, İrina necə bu yola düşə bilərdi? Onu görmək üçün həmin otele getdim. Xeyli soraqlaşsam da, tapa bilmədim. Bu hadisə məni o qədər tutmuşdu ki, İrina ilə görüşmədən Bakaya qayıtmaq niyyətim yox idi. Qərara gəldim ki, axşam gələsən, daha münasib olar.

Otelin restoranında bir stolda, yaşlı bir nəfərlə (yəqin ki, yeni müştərisi idi), üzü qapıya tərəf oturmuşdu. Məni görəndə kimi tanıdı. Mənə elə gəldi ki, əvvəlcə özünü tanımaqla vurmaq istədi, lakin nə düşündü, nə düşünmədi, həmsöhbətinə nə isə dedi, qabıb birbaşa mənə tərəf gəldi. Səməmi görüşdük, bir tərəfdə oturduq. Ancaq orda oturub sakit söhbət etmək mümkün olmadı, canlı musiqi, səs-küy, gedib-gələnlər, tez-tez bizim stola yaxınlaşb İrina ilə görüşənlər buna imkan vermirdi. Mənim narahat olduğumu hiss edən İrina qarsonu çağırıb qulağına nəssə dedi və çox keçmədi, bizi ayrıca kabinetə ötürdülər. Bir müddət heç kim heç nə demədi, mən hardan, nədən başlayacağımı bilmirdim, yəqin ki, o da eyni hissələr içindəydi, siqareti odu-oduna yandırırdı.

Nəhayət, İrina ağır-ağır dilləndi: "Yəqin ki, hər şeyi bilirsən. O gün Viktorla toy günümüz idi. Fikir-ləşdim ki, aramızdakı küsütlüliyə son vermək üçün yaxşı fürsətdir. Səhər həmişəkindən tez qalxmağı planlaşdırmışdım ki, qabıb onu özüm işə yola salım və bununla da, günlərdir, bizə rahatlıq verməyən o küsütlülük unudulsun. Axşamkı yorğunluq canımdan çıxmamışdı, elə möhkəm yatmışdım ki, səhər Viktorun çıxıb getməsindən xəbərim olmamışdı. Qərara gəldim ki, Viktora bir sürpriz edim. Qardero-bu açdım, Viktorun son dəfə xaricdən gətirdiyi sarı rəngli köynəyimi geyinib gəldim düz onun iş yerinə. Gəlişimdən çox sevinmişdi. Elə ordaca bir-birimizdən üzr istədik və hər şey unuduldu. Bir neçə saathına da olsa, özümü sərbəst, hər cür qayğıdan azad hiss etmək istəyirdim, məni romantik bir yerə götürməsinə xahiş etdim – bax, gördüyün bu otele gəldik. Restoranda şənləndik, yeyib-içdik və gecəni oteldə qaldıq. Viktor şəhərə gözəl mənzərəsi olan bir nömrə sifariş etmişdi. Biz yenidən otağa keçmişdik ki, 20-21 yaşında sarışın, cavan bir qarson bir dəstə gül buketi gətirib, stolun üstünə qoydu: Oteldən sizə hədiyyədir – dedi və çıxarkən gizlicə mənə göz vurdu. Qarsonun bu hərəkəti mənə əvvəlcə pis təsir etdi, sonradan düşündüm ki, o, yəqin ki, məni otelin foyesində dayanub zəngin müştəriləri ovlayan qızlardan hesab etmişdi. Oteldə maraqlı, hər cür qayğıdan uzaq bir gecə keçirdik. Hər şey yoluna düşmüşdü, Viktorla aramızda olan küsüden əsər-ələmət qalmamışdı. Sonra da bir neçə dəfə buraya gəldik. Hər dəfə də bizə həmin sarışın qarson xidmət göstərirdi. Mən artıq onun gözvurmalarına öyrəşmişdim, nədənsə, indi o göz vurduqca hirsələnir, əksinə, içimdə qərribə bir maraqlı oyanırdı və ona təbəssümlə cavab verirdim.

Viktor ezamiyyətə getmişdi. Rəfiqələrimlə bir kafedə toplaşb, vaxt öldürürdük. Şirin söhbətə başımız o qədər qarışmışdı ki, hərəyə bir şampan şərabı içdiyimizdən belə xəbərimiz olmamışdı. Qabxanda hiss etdim ki, şampanın təsirindən başım fırlanır. Qızlardan ayrılandan sonra birdən-birə o sarışın qarsonun surəti canlandı xəyalımda, mənə yenə göz vururdu. Nə qədər müqavimət göstərməyə çalışsam da, hissələrimlə bacara bilmədim, bir taksiyə oturub, evə yox, otele gəldim. Qəbul guşəsində həmin oğlan məni görüb çox sevindi: Sevgiliniz hardadır– deyər soruşdu. "Tək gəlmişəm, bir az tək qalmaq istəyirəm, mənə bir otaq verin" – dedim. O, cəld bir açar götürdü, məni otağa qədər yola saldı – bu mənim Viktorla ilk dəfə gecələdiyim otaq idi. Şampan şərabının təsiri başımı elə dumanlaşdırmışdı ki, özünü pəncərənin şüşəsinə çırpan quşcuğaz kimi, otaqda ora-bura dəyirdim. Necə baş verdi bilmirəm, özümü o sarışın qarsonla birlikdə yataqda hiss etdim. O qədər məst olmuşdum ki, gecəni onunla keçirdim. Qabxanda başımın üstündə yenə o dayanmışdı – mənim dünyamı dəyişən o sarışın qarson. Mən artıq ona elə öyrəşmişdim ki, əlimə imkan düşsən kimi otele onun yanına gəlirdim. Bir dəfə yenə onun yanına gəlmişdim, otaqda onu gözləyirdim. O gəldi, lakin tək deyildi, yanında yekəpər bir nəfər vardı. Məni bir tərəfə çəkib: O, iki saata 300 dollar verir, onu yola sal, – dedi. Başımdan elə bil qaynar su tökdülər. Onu döyəcləməyə başladım, çıxıb getmək istədim. O isə sakit səsle: Özün bilirsən, amma unutma ki, sənin sevgilini tanıyıram – dedi. Bu sözlər qol-qanadımı sındırdı. Viktorun hər şeyi biləcəyini düşündükcə başımdan tüstü çıxdı. Nə qədər yal-

vardımsa, olmadı. Axırda ələcsiz qalıb, o yekəpər müştərini yola salmalı oldum. Beləcə, o qarson mənim qədərini cızınışdı – mən tez-tez bu otelə gəlir, müştərilərlə vaxt keçirməli olurdum. Çox keçmədi ki, Viktor baş verənlərdən xəbərdar oldu və onun israrı ilə boğandıq. Bir gün eşitdim ki, o sarışın yaramazı bu əməllərinin üstündə öldürüblər, amma nə fayda – mən artıq bir “otel quşu”na çevrilmişdim”.

– Viktor mənə deyəndə qulaqlarıma inanmadım, axı bu necə ola bilərdi, İrina?

– Viktor necədir, yaxşıdır mı?

– Yaxşıdır desəm, səni aldatmış olaram. Məncə, o, halə də özünə gələ bilməyib.

– Yazıq Viktor. Bəlkə də, həyatında belə bir zərbə almamışdı. O bunu haqq etmirdi.

– Əgər bunu belə düşünürsənsə, onda nə üçün, İrina?..

– Bimirəm, bilmirəm, artıq bu haqda danışmaq gecdir.

– Sən yalnız Viktoru deyil, özünü də məhv edirsən, başa düşürsən?

– Mən daha özümü heç düşünmürəm, amma Viktoru düşündükcə... Deyirsən, Viktor məni bağışlayar?

– Bilmirəm, buna cəhd etməyə sənə nə mane olur axı?

Bu məqamda İrina dərin fikrə getdi. Ona mane olmamaq üçün mən də səsimi çıxartmırdım. Xeyli düşündükdən sonra İrina qapının yanındakı zəngi basdı, gələn qarsondan xahiş etdi ki, bir qutu siqaret, iki bakal da qırmızı şarab gətirsin. O, stolun üstündəki qutudakı son siqaretini yandırdı, dərinəndən bir-iki qullab vurduqdan sonra söhbətinə davam etdi: “Bilirsən, burda məni hər gün, özü də bir dəfə yox, bir neçə dəfə təhqir edirlər. Müştərilərin baxışları, gülüzləri, hətta incə təbəssümləri belə məni təhqir edir. Viktora dönmək, yalvarıb üzr istəməyi o qədər istəyirəm ki! Amma bacarmıram. Viktorun da bütün bu olanlardan sonra bu insanlar kimi, məni təhqir edib qovacağını düşündükcə (onun buna haqqı da var), çox qorxuram. Ona qarşı olan sevgimin yox olacağından qorxuram. Qoy mən lap məhv olum, qoy insanlar məni təhqir etsinlər, lakin Viktora olan məhəbbətim yox olmasın. O sevgindir mənə bütün təhqirlərə dözmək gücü verən, o məhəbbətimdir məni yaşadan. O hissimi itirsəm, içim boşalar, həyatım bitər. Yaxşısı budur ki, qoy o sevgi həmişəlik ürəyimdə qalsın. Mən bunun üçün, bundan sonra da mənim üçün heç bir şey kəsb etməyən bu insanların təhqirlərinə dözməyə razıyam, tək Viktora olan məhəbbətim sönməsin, ölməsin”.

İrinarın bu səmimi, həzin bir kövrəkliklə dediyi sözləri məni öz dünyamdan qoparmışdı. Heç nə deyəmmədim. O, saatına baxdı: Bağışla, mən getməliyəm – deyib, ayağa durdu. Gözlərinin düz içinə baxdım. Yoox! Qarşında gözüyumulu qınana biləcək adı bir “otel quşu” deyil, öz ərini ən ali hisslərlə sevən, həyatda düşünülməmiş bir addımın qurbarı olan, həssas qəlbli, bədbəxt bir xanım surəti dayanmışdı. Özümdən asılı olmayaraq, əyilib onun kəskin siqaret qoxusu verən nazik barmaqlarından öpdüm.

Məni otelin həyatına qədər yola saldı. Sağollaşub ayrıldıq. Bir-iki addım atmışdı ki, dönüb geriye baxdı: “Səndən xahiş edirəm, mənimlə görüşdiyünü Viktora demə”. Gözlərində yaş gilələnmişdi.

Ah! Qadımlar, qadımlar... Bugünə qədər sizdən kim baş çıxartdı ki...

*İyul 2020-ci il
Buzovna*